

ADJECTIVE CLAUSES

(Sıfat Cümlecikleri)

“Adjective Clause” ya da “Relative Clause” diye bilinen bu konu başlığı altında bir ismi niteleyen tümcelerin nasıl kullanıldığını ve nasıl oluşturulduğunu inceleyeceğiz. Öncelikle, 2 tür sıfat tümcesi olduğunu belirterek sıfat tümcelerinin anlatımına başlayalım:

1) Defining (Restrictive) Adjective Clauses:

“Define” kelimesi “tanımlamak” anlamına gelmektedir. “Defining Adjective Clauses” diye adlandırılan bu sıfat tümceleri nitelediği ismi tanımlar ve onunla ilgili ayırt edici bir özelliği anlatır. Cümleden atıldıklarında, nitelenen ismin ne olduğunu açıklığa kavuşturan bilgi de atılacağı için, cümlelerin anlamında bir kopukluk ortaya çıkar. Bu yüzden bulundukları cümleden atılamazlar.

e.g. One who/that dares to teach must never cease to learn.

– Öğretmeye cesaret eden kişi asla öğrenmeyi bırakmamalıdır.

The things which/that are to be enlightened in this meeting shouldn't be left to the next one.

– Bu toplantıda aydınlatılması gereken şeyler bir sonrakine bırakılmamalıdır.

2) Non-Defining (Non-Restrictive) Adjective Clauses:

“Non-Define” kelimesi “tanımlamamak” anlamına gelmektedir. “Non-Defining Adjective Clauses” diye adlandırılan yapılar, nitelenen isim hem konuşmacı hem de dinleyici tarafından zaten bilinen bir isim olduğu için, sadece o isim hakkında ekstra bilgi verir. Bu nedenle, cümleden atıldıklarında cümlede herhangi bir anlam noksanlığı söz konusu olmaz. Öznenen sonra kullanıldıklarında başında ve sonunda virgül olarak; nesneden sonra kullanıldığında ise sadece başında virgül olarak kullanılırlar.

e.g. The Sun, which shines to the Earth all the time, also enlightens the other planets and stars in the universe.

– Dünyayı sürekli aydınlatan güneş aynı zamanda evrendeki diğer gezegen ve yıldızları da aydınlatır.

I am so keen on my parents, who have never stopped backing me up all my life.

– Bütün hayatım boyunca beni sürekli destekleyen anne-babama çok düşünüm.

► STRATEJİ ◀

► Hem Defining Adjective Clause hem de Non-defining Adjective Clause bölümlerindeki örnekler dikkatle incelendiğinde virgül olduğunda “that” yapısının kullanılmadığı görülmektedir. Buradan yola çıkarak “virgülün kullanıldığı “non-defining adjective clause” yapılarında “that” relative word olarak kullanılmaz” denilebilir.

Subject-Focused Adjective Clauses (Özne odaklı sıfat cümlecikleri)

Sıfat tuncelerini yukarıda belirtildiği gibi fonksiyonlarına göre iki başlık altında topladık (**Defining Adjective Clauses & Non-defining Adjective Clauses**). Bu gruptamanın yanı sıra nitelediğimiz ismin sıfat tuncesindeki görevi göz önüne alınarak bir alt gruptama daha yapılabilir. Bu gruptlama da iki şekilde olabilir:

- 1) Nitelediğimiz isim sıfat tuncesinin öznesi ise (**Subject – Focused Adjective Clauses**)
- 2) Nitelediğimiz isim sıfat tuncesinin nesnesi ise (**Object – Focused Adjective Clauses**)

Şimdi **Subject-Focused Adjective Clause** (Özne odaklı sıfat cümlecikleri) yapılarını inceleyelim:

► Nitelenen isim sıfat tuncesinin öznesi durumunda ise **Defining** yapılarda insanları nitelemek için **'who'** ya da **'that'** kullanılabilir. **Non-Defining** yapılarda ise (virgül var ise) **özne** durumunda insanları nitelemek için sadece **'who'** kullanılır.

e.g. The salesman who/that intended to steal the money was fired by the sales manager. (**Defining**)
– Parayı çalmaya niyetlenen tezgahlar satış müdürü tarafından işten çıkarıldı.

Peter, who was persuaded by his children, bought a puppy for them. (**Non-Defining**)
– Çocukları tarafından ikna edilen Peter onlara bir köpek aldı.

► Nitelenen isim sıfat tuncesinin öznesi durumunda ise **Defining** yapılarda insan dışındaki şeyleri nitelemek için **'which'** ya da **'that'** kullanılabilir. **Non-Defining** yapılarda ise (virgül var ise) insan dışındaki şeyleri nitelemek için **özne** durumunda sadece **'which'** kullanılır.

e.g. Divers have found the wrecks of vessels which/that date as far back as the 23rd century BC. (**Defining**)
– Dalgıçlar M.Ö. 23. yüzyıla kadar dayanan gemi enkazları buldular.

The first sea diving suit, which was used to recover treasure from a shipwreck, was developed by John and Charles Dean. (**Non-Defining**)
– Bir gemi enkazından hazine çıkarmak için kullanılan ilk dalgıç elbisesi John ve Charles Dean tarafından geliştirildi.

► STRATEJİ ◀

1. Subject position:

	DEFINING ADJ.CL.	NON-DEFINING ADJ.CL.
a) İnsanlar	WHO THAT	... , WHO THAT
b) İnsan dışı şeyler	WHICH THAT	... , WHICH THAT

► STRATEJİ ◄

“**Adjective clause**” konusunda boşluğun öncesine sadece “**neyi niteliyoruz?**” sorusuna cevap bulmak için bakılır. Bizi doğru yanıtı götürecek olan kısım ve ipuçları daha çok boşluğun devamındaki dizilimlerdir.

Sınavda : Eğer boşluğun öncesinde insan ya da nesne niteleniyorsa ve boşluğun devamında yardımcı fiil ya da fiil varsa bu bir özne sorusudur ve doğru yanıt “**who / which**” olur. Eğer seçeneklerde “**who / which**” yapıları yoksa, soru kökünde virgül de yoksa yedek yapı olan “**that**” yapısı kullanılabilir.

1. _____ y.fiil / fiil

```

      /  \
     /    \
    /      \
   /        \
  /          \
 /            \
/              \
who            which
(that)         (that)
    
```

Object-Focused Adjective Clauses (Nesne odaklı sıfat cümlecikleri)

Nitelediğimiz ismin sıfat tümcesinin nesnesi olması durumu iki şekilde ele alınabilir. İlk olarak nitelenen isim sıfat cümlesinde bir fiilin nesnesi konumunda olabilir. Bunun yanı sıra, nitelenen isim sıfat cümlesinde bir Preposition'dan sonra gelip o Preposition yapısının nesnesi olabilir. Bu iki durumu şimdi ayrı ayrı inceleyelim:

a) Nitelediğimiz isim sıfat tümcesinde **bir fiilin nesnesi** görevinde bulunuyor ise **Defining** yapılarda **insanları** nitelemek için ‘**whom**’, ‘**who**’ ya da ‘**that**’ kullanılabilir; veya hiçbir *relative word* kullanılmadan (Ø) cümle devam ettirilebilir. **Non-Defining** yapılarda ise (virgül var ise) aynı durumunda **insanları** nitelemek için sadece ‘**whom**’ ya da ‘**who**’ kullanılır. ‘**That**’ ya da ‘**Ø**’ hiçbir şekilde kullanılmaz.

e.g. The lecturer whom/who/that/Ø the university hired for only a year proved to be a competent teacher in a short time period. (**Defining**)
 – Üniversitenin sadece bir yıllığına işe aldığı okutman kısa sürede yetenekli bir öğretmen olduğunu gösterdi.

A good plumber, whom/who you really need for a job like this, isn't easy to find. (**Non-Defining**)
 – Böyle bir iş için gerçekten ihtiyaç duyduğün iyi bir musluk tamircisi bulmak kolay değil.

Nitelediğimiz isim sıfat tümcesinde **nesne** görevinde bulunuyor ise **Defining** yapılarda **insan dışındaki şeyleri** nitelemek için ‘**which**’ ya da ‘**that**’ kullanılabilir; veya hiçbir *relative word* kullanmadan (Ø) cümle devam ettirilebilir. **Non-Defining** yapılarda ise (virgül var ise) **nesne** durumunda **insan dışındaki şeyleri** nitelemek için sadece ‘**which**’ kullanılır. Bu durumda ‘**that**’ ya da ‘**Ø**’ hiçbir şekilde kullanılmaz.

e.g. Where did you put the scissors which/that/Ø you were using earlier? (**Defining**)
 – Daha önce kullandığın makası nereye koydun?

The presentation, which the instructor rated as the best one, wasn't informative. (**Non-Defining**)
 – Öğretmenin en iyi olarak değerlendirdiği sunum öğretici değil.

b) Sıfat tûmcesinde nitelenecek isme ait bir **preposition** varsa sıfat tûmcesi iki şekilde yapılabilir. Bunlardan birincisinde Preposition sıfat tûmcesinde normalde olduğu yerde kalır. Bu durumda **Defining** yapılarda **Object-Focused** başlığı altında gördüğümüz yapılar kullanılır:

- İnsanlar için: **whom/who/that/Ø**
- İnsan dışındaki şeyler için: **which/that/Ø**

e.g. The child whom/who/that/Ø you were walking to a few minutes ago was seven at most. (Defining)
– Birkaç dakika önce konuştuğın çocuk en çok 7 yaşındaydı.

The project which/that/Ø you are working on presently isn't to be submitted tomorrow. (Defining)
– Şu anda üzerinde çalıştığın projenin yarın teslim edilmesine gerek yok.

Hatırlayacağınız gibi **Non-Defining** (virgül var ise) sıfat tûmcelerinde nitelediğimiz isim **nesne** konumunda iken **insanlar için** sadece 'whom' veya 'who'; **insan dışındaki şeyler için** de sadece 'which' kullanabiliyorduk. Aynı yapıları nitelediğimiz isme ait *preposition* sıfat tûmcesinde normal yerinde iken de kullanabiliriz.

e.g. The board members, whom/who I have been working with for years, are quite knowledgeable. (Non-Defining)
– Yıllardır beraber çalıştığım yönetim kurulu üyeleri oldukça bilgili.

Our old projector, which we looked for everywhere, is commencing to cause problems. (Defining)
– Heryerde aradığımız eski projektörümüz sorun çıkamaya başlıyor.

İkinci durumda ise *Preposition relative word*'ün önüne getirilir. Bu durumda **Defining** ve **Non-Defining** yapılarda insanlar için sadece 'whom'; insan dışındaki şeyler için ise sadece 'which' kullanılır.

e.g. The child to whom you were walking a few minutes ago was seven at most. (Defining)
– Birkaç dakika önce konuştuğın çocuk en çok 7 yaşındaydı.

The project on which you are working presently isn't to be submitted tomorrow. (Defining)
– Şu anda üzerinde çalıştığın projenin yarın teslim edilmesine gerek yok.

The board members, with whom I have been working for years, are quite knowledgeable. (Non-Defining)
– Yıllardır beraber çalıştığım yönetim kurulu üyeleri oldukça bilgili.

Our old projector, for which we looked everywhere, is commencing to cause problems. (Non-Defining)
– Heryerde aradığımız eski projektörümüz sorun çıkamaya başlıyor.

► STRATEJİ ◀	
Adjective Clause sorularında boşluktan önce herhangi bir edat var ise sadece "whom, which, whose + noun" yapılarına yöneliniz.	
Preposition + whom whose + noun	Preposition + where, why that when, who

ÖRNEK SORU:

The members of the special commission on crime, some of ---- were appointed by the mayor, still meet on a regular basis.

- A) that
- B) whose
- C) whom
- D) who
- E) which

► STRATEJİ ◀

Soruda boşluktan önce “of” edatı bulunmaktadır; bu nedenle edattan sonra gelmeyen A ve D seçenekleri elenmelidir. Boşluktan sonra ise bir yardımcı fiil mevcuttur. B seçeneğinde geçen dizilim “whose + noun” şeklinde olmalıdır; bu nedenle B seçeneği de elenir. Boşluktan önce “üyeler” anlamına gelen “members” ifadesi nitelendiği için de insan nitelemek için kullanılan “whom” yapısı doğru yanıtı vermektedir. Bu nedenle doğru yanıt C seçeneğidir.

► STRATEJİ ◀

2. Object position:

DEFINING ADJ.CL.

NON-DEFINING ADJ.CL.

a) İnsanlar

WHOM
THAT
WHO

... , WHOM, WHO... ~~THAT~~

b) İnsan dışı şeyler

WHICH
THAT

... , WHICH... ~~THAT~~

Sınavda : Eğer boşluğun öncesinde insan ya da nesne niteleniyorsa ve boşluğun devamında özne varsa ve nesnesi eksik bir dizilim mevcutsa bu bir nesne sorusudur ve doğru yanıt “whom / which” olur. Eğer seçeneklerde “whom / which” yapıları yoksa, soru kökünde virgül de yoksa yedek yapı olan “that” yapısı kullanılabilir.

2. _____ özne + (nesne eksik)

whom which
(that / -) (that / -)

► STRATEJİ ◀

Sıfat cümleciğinde nesneye ihtiyaç varken hiçbir “**relative word**” kullanılmadan da sıfat cümleciği yapılabilir. Sınavlarda genellikle test edilmeyen bu dizilimi bilmek okuduğunuzu daha iyi anlamayı sağlar ve bazı sorularda çözümü kolaylaştırır.

e.g. **The man (she loves) is an Asian.** – Onun sevdiği adam bir Asyalı.

Yukarıdaki örnekte de görüldüğü gibi özne olabilecek iki yapı “**The man / she**” yan yana geldiğinde ikinci yapıdan sonra gelen cümlecik bir sıfat cümleciğidir; yapı aslında “**the man that she loves is an Asian**” şeklindedir ve love fiilinin nesneye ihtiyacı vardır.

POSSESSIVE (Sahiplik): “**WHOSE + NOUN**” ve “**NOUN + OF WHICH**”

Nitelediğimiz isim sıfat tümcesinde **sahiplik** bildiriyorsa hem insanlar hem de insan dışındaki şeyler için ‘**whose**’ kullanabiliriz. ‘**Whose**’ yapısı iyelik bildiren bir yapı olduğu için kendisinden sonra mutlaka bir isimle beraber kullanılmalıdır (**whose + noun**). ‘**Whose**’ ya da ‘**Of which**’ kullanımında sıfat tümcesinin **Defining** ya da **Non-defining** olması virgül haricinde bir fark yaratmaz. Ancak, “**of which**” yapısı sadece insan dışındaki varlıkları nitelerken aitlik bildirmede kullanılır.

e.g. I wasn't sure about whether to fire the girl **whose family** had experienced a serious disaster. (**Her family** ...) – Ailesi ciddi bir felaket yaşayan kız işten çıkarıp çıkamamakta emin değildim.

The publishing house isn't still finished with the book **whose cover** was designed by Jason. (**The book's cover** ...)

– Kapağı Jason tarafından tasarlanan kitabın daha matbaada işi bitmedi.

George, **whose ability** to use language efficiently is well-known, isn't brilliant at maths. (**His ability** ...) – Dili etkili kullanma yeteneği bilinen George matematikte iyi değil.

Daha önce belirttiğimiz gibi insan dışındaki şeyleri nitelerken ‘**whose**’ yerine ‘**of which**’ yapısı da tercih edilebilir. Ancak, ‘**of which**’ yapısı ‘**whose**’ dan farklı olarak ismi arkasına değil önüne alır (**noun + of which**). Bu farklılığa rağmen her iki kullanımın anlamı aynıdır.

e.g. She has just bought a new phone **whose memory capacity** is half as large as mine. (**Its memory capacity** ...) She has just bought a new phone **memory capacity of which** is half as large as mine. (**Memory capacity of it** ...) – Hafıza kapasitesi benimkinin yarısı kadar olan yeni bir telefon aldı.

We have agreed on a contract **whose details** will be shaped by a competent lawyer. (**Its details** ...)

We have agreed on a contract **details of which** will be shaped by a competent lawyer. (**Details of it** ...)

– Detayların ehli bir avukat tarafından şekillendirilecek bir kontrat üzerinde uzlaştık.

Sıfat tümcesinde nitelediğimiz iyelik bildiren isme ait bir **preposition** varsa bu *preposition* sıfat tümcesindeki normal yerinde ya da ‘**whose**’ yapısının önünde kullanılır. Eğer ‘**of which**’ kullanılacaksa *preposition* ‘**of which**’ yapısından önce gelen ismin önünde kullanılır.

ADJECTIVE CLAUSES

- e.g. Nietzsche, whose books you can often see something related to Nihilism in, had a great style.
Nietzsche, in whose books you can often see something related to Nihilism, had a great style.
– Kitaplarında genelde nihilizm ile ilgili bir şeyler görebileceğiniz Nietzsche'nin mükemmel bir tarzı vardır.

The mountain whose top/top of which you see snow on is a part of the mountain range Alps.
The mountain on whose top you see snow is a part of the mountain range Alps.
The mountain on the top of which you see snow is a part of the mountain range Alps.
– Zirvesinde kar gördüğün dağ Alp sıradağlarının bir parçasıdır.

► STRATEJİ ◀

3. Possessive: sahiplik

DEFINING ADJ.CL.

NON-DEFINING ADJ.CL.

a) İnsanlar

WHOSE + NOUN

WHOSE + NOUN

b) İnsan dışı şeyler

WHOSE + NOUN

WHOSE + NOUN
(the) + NOUN + OF WHICH

Sınavda : Eğer boşluğun öncesinde insan ya da nesne niteleniyorsa ve boşluğun devamında yalın olarak isim ya da sıfat + isim varsa sahiplik anlamı mevcuttur ve doğru yanıt **whose** olur.

3. _____ noun
 ↓
 adj + noun
 ↓
 whose

İngilizce “**who/whom**” yapısı sadece insanları nitelerken kullanılır. Ancak “**whose + noun**” yapısı insan, ve insan dışındaki herşeyi nitelerken aitlik bildirme amaçlı kullanılabilir.

“**Whose**” yapısından sonra “**a, an, the, many, some...**” ile oluşturulan yapılar gelmez. Doğrudan **isim** ya da **sıfat + isim** gelmelidir.

ÖRNEK SORU:

Farmers depend on meteorologists ---- accurate forecasts assist in successful agricultural planning.

- A) who
- B) in which
- C) that
- D) what
- E) whose

► STRATEJİ ◀

Soruda boşluktan sonra “doğru tahmin” anlamına gelen “adj + noun” dizilimi bulunmaktadır ve “meteorologists” ismi nitelenmektedir; seçeneklerde devamında isim alan ve insan niteleyen yapı arandığında sadece “whose + noun” yapısı ortaya çıkmaktadır; bu nedenle doğru yanıt E seçeneğidir.

PLACE (Yer): “WHERE, Preposition + Which, Which, That, Whose + noun”

Nitelediğimiz isim sıfat tümcesinde bir olayın ya da durumun gerçekleştiği bir yeri bildiriyorsa ve buna bağlı olarak da o cümlede **dolaylı tümleç** görevinde kullanılmışsa (sıfat cümlesinin yüklemine sorulan “NEREDE” veya “NEREYE” sorusunu yanıtlıyorsa) *relative word* olarak ‘where’ kullanılır.

- e.g. There are lots of sights to be seen in *that small town* where I grew up.
(I grew up in that small town.) (Nerede büyüdüm? = O küçük kasabada.)

Berlin, where at least 1 million Turks live, looks like as if it were a Turkish province.
(At least 1 million Turks live in Berlin.) (Nerede 1 milyon Türk yaşıyor? = Berlin’de.)

Nitelediğimiz isim yer bildirip sıfat tümcesinde **dolaylı tümleç** pozisyonunda ise ‘where’ kullanmadan da sıfat tümcesi yapabiliriz. Ancak bu durumda mutlaka nitelediğimiz isme ait *preposition* sıfat tümcesinde kullanılmalıdır. Preposition sıfat tümcesindeki gerçek yerinde kullanılacaksa ‘which’, ‘that’ ya da ‘Ø’; *relative word*’un önüne getirilecekse sadece ‘which’ kullanılır.

- e.g. There are lots of sights to be seen in *that small town* which/that/Ø I grew up in.

There are lots of sights to be seen in *that small town* in which I grew up.
– Büyüdüğüm o küçük kasabada görülesi birçok yer var.

Bir yer ismi her zaman “where” ile yapılan bir sıfat tümcesi ile nitelenmez. Nitelenen yer ismi sıfat tümcesinin öznesi (**Subject-focused**) ya da nesnesi (**Object-focused**) olabilir. Bu durumda, daha önce işlediğimiz Subject-focused ve Object-focused konularında belirttiğimiz insan dışındaki varlıkları nitelerken kullanılan sıfat tümcesi yapma kuralları uygulanır. Yani bir başka deyişle, nitelenen isim özne pozisyonundayken insan dışındaki şeylerle normalde kullandığımız ‘which’ veya ‘that’ (virgül varsa “that” kullanılmaz) yapılarından birini; ve nitelenen isim nesne pozisyonundayken insan dışındaki şeylerle normalde kullandığımız ‘which’, ‘that’ veya “Ø” (virgül varsa “that” ve “Ø” kullanılmaz) yapılarından birini kullanırız.

- e.g. Antalya, which is on the mediterranean coast, attracts thousands of tourists every year.
– Akdeniz sahilinde olan Antalya her yıl binlerce turist çekiyor. (**Subject-Focused**)

The small island which/that/Ø Jason visits every summer is known for its warm climate.
– Jason’un her yaz ziyaret ettiği küçük ada sıcak iklimiyle tanınıyor. (**Object-Focused**)

Aitlik anlamı verirken yer isimlerinden sonra “whose + noun” yapısı kullanılır.

- e.g. Turkey, whose people are very friendly, is a country worth visiting.
– İnsanları dost canlısı olan Türkiye görmeye değer bir ülkedir.

► STRATEJİ ◀

Boşluğun öncesinde yer niteleniyorsa aşağıdaki alternatif çözüm yöntemlerini de uygulayabilirsiniz :

PLACE (Yer) : WHERE (prep + which) / WHICH / WHOSE +noun

Yer _____

- a) Turkey, ____ has beautiful beaches, is a nice country. which + SV / VO
b) Turkey, ____ people I know very well, is a nice country. whose + noun
c) Turkey, ____ we stayed for two weeks, is a nice country. where + SVO

*A örneğinde boşluktan hemen sonra bir yardımcı fiil mevcuttur. Eğer boşluktan sonra fiil ya da yardımcı fiil varsa özne eksiktir mantığıyla “**which / that**” işaretleyiniz.

- a) Turkey, ____ has beautiful beaches, is a nice country.
a) Turkey, which has beautiful beaches, is a nice country. (which + SV / VO)

*B örneğinde boşluktan sonra bir isim mevcuttur. Boşluktan önce yer niteleniyorsa ve boşluktan öncesi isim ile boşluğun devamındaki isim arasında aitlik bağı varsa “**whose + noun**” mantığı ile “**whose**” işaretleyiniz.

- b) Turkey, ____ people I know very well, is a nice country. (Türkiye’nin insanları...)
b) Turkey, whose people I know very well, is a nice country. (whose + noun)

*C örneğinde boşluktan sonra tam bir cümle mevcuttur. Boşluktan önce yer niteleniyorsa ve sıfat cümlecigi tam bir cümle ise yani özneye ya da nesneye ihtiyacı yoksa “**where**” ya da “**prep + which**” seçeneklerine gidiniz.

- c) Turkey, ____ we stayed for two weeks, is a nice country.
c) Turkey, where we stayed for two weeks, is a nice country. (where + SVO)

► STRATEJİ ◀

Herhangi bir yer niteleme sorusunda “**where**” ile “**which**” arasında kalırsanız, boşluğun devamındaki dizilime bakınız. Eğer boşluğun devamı tam bir cümle ise “**Where**”, eğer boşluğun devamında özne ya da nesne eksikse, diğer bir deyişle tam bir cümle yoksa “**which**” yapısını tercih ediniz.

- A) where + SVO
B) which + SV / VO

► STRATEJİ ◀

Ayrıca, “**where : prep + which**” mantığıyla (yukarıdaki C örneğinde olduğu gibi) eğer seçeneklerde **where** yapısı yoksa **prep + which** olan seçeneklere yönelmek gerekir. Burada önemli olan neyi niteliyorsanız onun edatını kullanmaktır. Boşluğun öncesinde “**Turkey**” ismi olduğu için ve bulunma anlamında “**in Turkey**” ifadesi kullanıldığı için C örneğinde doğru yanıt “**in which**” de olabilirdi. Örneğin, eğer “**bus station**” ifadesini nitelerseniz “**the bus station**” “**at**” edatı ile kullanıldığı için “**at which**” yapısı da kullanılabilir.

► STRATEJİ ◀

Yer nitelerken “**where**” yapısı yerine genellikle “**bulunma**” anlamı veren “**in / on / at**” edatları ile oluşan “**in which / on which / at which**” seçeneklerinden uygun olanını tercih ediniz.

ÖRNEK SORU:

Management must learn to determine market conditions in the countries ---- it is doing business.

- A) where
- B) what
- C) as for
- D) of which
- E) so that

► STRATEJİ ◀

Soruda boşluktan öncesinde bir yer ismi mevcuttur ve boşluktan sonra da tam bir cümle bulunmaktadır. Eğer boşluktan önce bir yer niteliyorsanız ve boşluğun devamında da bir cümle mevcutsa, seçeneklerde “**where**” yapısına öncelik veriniz. Bu nedenle **A** seçeneği doğru yanıttır.

ÖRNEK SORU:

The Caucasus is a strategically vital region ---- could play a critical role in the European Union's future energy security.

- A) whereas
- B) who
- C) as
- D) whereby
- E) that

► STRATEJİ ◀

Soruda boşluktan öncesinde bir yer ismi mevcuttur ve boşluktan sonrası da modal ile devam ettiği için öznesi eksik bir dizilim bulunmaktadır. Eğer boşluktan önce bir yer niteliyorsanız ve boşluğun devamında da tam bir cümle yoksa, seçeneklerde **“which”** yapısına öncelik veriniz. Eğer **“which”** yapısı yoksa yedek yapı olarak kullanılan **“that”** yapısı da doğrudur. Seçeneklerde eğer **“where”** yapısı verilseydi de boşluğun devamı tam cümle olmadığı için eleyecektik. Doğru yanıt bu nedenle E seçeneğidir.

REASON: “WHY / For + Which”

Bir olayın sebebi hakkında sıfat tümcesi yaparak bir yorumda bulunacaksa **‘reason’** ve **“explanation”** sözcüklerinden sonra **‘why’** kullanılır ve doğru çevirisi **‘-nın sebebi’** ve **“-nın açıklaması”** şeklinde olmalıdır. **“Reason”** sözcüğünü nitelerken kullandığımız **“why”** sözcüğünün verdiği aynı anlamı **‘why’ relative word**’unun yerine **‘for which’**, **‘that’** ya da **‘Ø’** kullanarak da vermemiz mümkündür.

e.g. The reason why he resigned from his post isn’t known to anyone. (...istifası **nin nedeni**...)

The reason for which/that/Ø he resigned from his post isn’t known to anyone. (...istifası **nin nedeni**...)

Eğer **‘reason’** sözcüğü **‘-nin nedeni’** olarak değil de **“... neden”** halinde; ve **‘explanation’** sözcüğü **‘-nin açıklaması’** olarak değil de **“... açıklama”** halinde çevriliyorsa **‘why’** ya da **‘for which’** kullanılamaz. Bir başka deyişle **“reason”** veya **“explanation”** sözcüğü sıfat cümlesinin öznesi (Subject-focused) ya da nesnesi konumunda (Object-focused) ise **“why”** kullanılmaz. Bu durumda nitelenen isim özne pozisyonundayken insan dışındaki şeylerle normalde kullandığımız **‘which’** veya **‘that’** yapılarından birini kullanırız. Eğer **‘reason’** sözcüğü sıfat tümcesinde nesne görevindeyse (Object-focused) hiçbir relative word kullanmadan da (**Ø**) sıfat tümcesi yapılabilir.

e.g. The explanation which was made by the director was far from being satisfactory.
– Müdür tarafından yapılan **açıklama** ... (**Subject-focused**)

The reason which/that/Ø he mentioned in his resignation wasn’t fully satisfactory.
– İstifa dilekçesinde sunduğu **neden**... (**Object-focused**)

► STRATEJİ ◀

Şu ana kadar sınavlarda bu kullanım **“the reason why...”** şeklinde test edilmiştir. Ancak, boşluktan sonraki dizilim tam bir cümle ise **“why”** yapısını, eğer özne ya da nesne eksik ise **“which / that”** yapılarını tercih ediniz.

ÖRNEK SORU:

The slavery issue was ---- one reason ---- the northern and southern states fought against each other during the US Civil War. SVO

- A) on the other hand / which
- B) as such / whereas
- C) only / why
- D) moreover / that
- E) thus / in that

► STRATEJİ ◀

Soruda ikinci boşluktan önce “**reason**” kelimesi mevcuttur ve boşluğun devamında tam bir cümle verilmiştir; bu nedenle “**reason**” kelimesi “**why**” ile nitelenmelidir; doğru yanıt **C** seçeneğidir.

TIME (Zaman): “WHEN, Preposition + Which, Which, That

Nitelediğimiz isim sıfat tûmcesinde bir olayın ne zaman gerçekleştiğini bildiren bir zaman ifadesiyle beraber kullanılmışsa (*in that month, on that day, etc.*) sıfat tûmcesinde onun yerine *preposition* kullanmadan ‘**when**’ kullanılır. Eğer virgül yoksa “**when**” yapısının olmadığı yerde aynı anlamı ‘**that**’ ya da ‘**Ø**’ kullanarak verebiliriz. Eğer *preposition* kullanacaksak onunla beraber mutlaka ‘**which**’ kullanılmalıdır.

e.g. I can clearly remember the day when/that/Ø I saw you for the first time.
– Seni ilk kez gördüğüm günü net bir şekilde hatırlıyorum. (I saw you ... on that day.)

I can clearly remember the day on which I saw you for the first time.
I can clearly remember the day which I saw you for the first time on.
– Seni ilk kez gördüğüm günü net bir şekilde hatırlıyorum. (I saw you ... on that day.)

Bir zaman ifadesi her zaman “**when**” ile yapılan bir sıfat tûmcesi ile nitelenmez. Nitelenen zaman ismi sıfat tûmcesinin öznesi (**Subject-focused**) ya da nesnesi (**Object-focused**) olabilir. Bu durumda, daha önce işlediğimiz Subject-focused ve Object-focused konularında belirttiğimiz insan dışındaki varlıkları nitelerkenki sıfat tûmcesi yapma kuralları uygulanır. Yani bir başka deyişle, nitelenen isim özne pozisyonundayken insan dışındaki şeylerle normalde kullandığımız ‘**which**’ veya ‘**that**’ (virgül varsa “**that**” kullanılmaz) yapılarından birini; ve nitelenen isim nesne pozisyonundayken insan dışındaki şeylerle normalde kullandığımız ‘**which**’, ‘**that**’ veya “**Ø**” (virgül varsa “**that**” ve “**Ø**” kullanılmaz) yapılarından birini kullanırız.

e.g. Monday is the day which/that comes before Tuesday.
– Pazartesi Salıdan önce gelen gündür. (**Subject-Focused**)

Monday is the day which/that/Ø I hate most.
– Pazartesi en çok nefret ettiğim gündür. (**Object-Focused**)

► STRATEJĀ ◀

Boşluğun öncesinde herhangi bir zaman ifadesi niteleniyorsa aşağıdaki alternatif çözüm yöntemlerini de uygulayabilirsiniz:

WHEN (prep + which) / WHICH

Zaman ifadesi _____
 _____ **when** _____ **SVO**
 _____ **which** _____ **SV/VO**

Boşluktan önce zaman niteleniyorsa, doğru yanıtı bulmak için boşluğun devamına bakınız. Eğer boşluğun devamı tam bir cümle ise **“when”** yapısını, eğer boşluğun devamında özne ya da nesne eksik ise, diğer bir deyişle tam bir cümle yoksa **“which”** yapısını tercih ediniz.

- a) The 4th of July is the day _____ Americans celebrate every year.
b) The 4th of July is the day _____ Americans celebrate their independence every year.

a) Boşluğun öncesinde zaman nitelenmektedir. Boşluğun devamını analiz ettiğimizde, A örneğinde **“Amerika”lılar her yıl neyi kutlarlar?** sorusunun cevabı yoktur. Diğer bir deyişle, boşluğun devamında nesne eksiktir; bu nedenle doğru yanıt **“which”** olmalıdır.

b) Boşluğun öncesinde zaman nitelenmektedir. Boşluğun devamını analiz ettiğimizde, B örneğinde **“Amerika’lılar her yıl bağımsızlıklarını kutlarlar”** ifadesi tam bir cümledir. Bu nedenle doğru yanıt **“when”** olmalıdır.

b) B örneğinde **when** yapısı kullanılabileceği gibi **“when : prep + which”** mantığıyla boşluktan önce de gün kavramı nitelendiği için **“on which”** yapısı da doğru olabilir. Eğer yıl nitelenseydi **“in which”**, saat nitelenseydi **“at which”** gibi yapıları da kullanabilirsiniz.

► STRATEJĀ ◀

Zaman nitelerken **“when”** yapısı yerine genellikle **“o anda olma”** anlamı veren **“in / on / at / during”** edatları ile oluşan **“in which / on which / at which / during which** seçeneklerinden uygun olanını tercih ediniz.

ÖRNEK SORU:

One of the world's worst space flight disasters occurred on 28 January 1986, ---- the shuttle Challenger exploded soon after take-off, killing the crew of seven.

- A) if
B) so that
C) even if
D) when
E) just as

► STRATEJİ ◀

Soruda boşluktan öncesinde bir zaman ifadesi mevcuttur ve boşluktan sonra da tam bir cümle bulunmaktadır. Eğer boşluktan önce bir zaman ifadesi niteliyorsanız ve boşluğun devamında da tam bir cümle mevcutsa, seçeneklerde “when” yapısına öncelik veriniz. Bu nedenle **D** seçeneği doğru yanıttır.

CO-ORDINATING ADJECTIVE CLAUSES (Tüm cümlelerin nitelenmesi)

Sıfat tümcelerini kullanarak sadece bir ismi değil anlam olarak bütün bir cümleyi nitelemek de mümkündür. Bu durumda *relative word* olarak sadece ‘which’ kullanılır ve genellikle kendinden önce virgül gelir.

e.g. She didn’t manage to pass the proficiency exam, **which** surprised me a lot.

– Yeterlilik sınavını geçmeyi başaramadı, ki bu beni çok şaşırttı.

He blames me for anything, **which** I think is unfair. (I think *this* is unfair.)

– Her şeyden beni suçluyor, ki ben bunun haksızlık olduğunu düşünüyorum.

She couldn’t finish the race in the allotted time, **at which** we were suprised.

– Yarışı verilen süre içinde bitiremedi, ki biz buna şaşırıldık.

ÖRNEK SORU:

Héviz is Europe’s largest warm-water lake and visitors can swim there even in winter, ---- helps extend the tourist season.

- A) thus
- B) which
- C) nor
- D) too
- E) so

► STRATEJİ ◀

Boşluktan sonra bir fiil bulunmaktadır ve öznesi eksik bir dizilim mevcuttur. Bu nedenle öncelikle “**adjective clause**” yapıları düşünülmelidir. Bu nedenle, boşluktan önceki tüm cümledeki anlama göndeme yapan ve “**co-ordinating adjective clause**” kullanımı olan “**which**” kullanımı doğru yanıttır. Cümlede genel olarak “**Heviz’in Avrupa’nın en büyük ılık su gölü olduğu ve ziyaretçilerin kışın bile orada yüzebildiklerinden ve bunun da turist sezonunu uzatmaya katkı sağladığından**” bahsedilmektedir. Doğru yanıt **B** seçeneğidir.

EXPRESSIONS OF QUANTITY IN ADJECTIVE CLAUSES (Sıfat cümleciklerinde miktar yapılarının kullanımları)

Eğer niteleyeceğimiz ismin sayısını, miktarını v.b. ifade edeceksek sıfat tûmcesinde kullanabileceğimiz sadece üç relative word vardır: 'whom', 'whose' ve 'which'. Çünkü "miktar yapısı + of + relative word" yapısına uyacak yani kendilerinden hemen önce bir preposition olarak kullanılabilecek yapılar bu üç yapıdır. İnsanları nitelerken özne ya da nesne pozisyonunda "whom"¹; insan dışındaki varlıkları nitelerken özne ya da nesne pozisyonunda "which"; aittik bildirirken ise "whose + noun" yapıları kullanılır.

e.g. We employed two secretaries, both of whom are quite efficient in this subject.

– Her ikisi de bu alanda oldukça iyi olan iki sekreter işe aldık.

The students read an article about Einstein, most of whose theories are used even today.

– Öğrenciler, teorilerinin çoğu bugün bile kullanılan Einstein hakkında bir yazı okudular.

The delegates weren't pleased with the speech of the chairman, most of which was based on artificial agenda in the country.

– Delegeler, çoğunluğu ülkedeki suni gündemden oluşan başkanın konuşmasından menun olmadılar.

REDUCTION OF ADJECTIVE CLAUSES (Sıfat cümlecikleri kısaltmaları)

Kısaltma yapabilmek için herşeyden önce bilinmesi gereken şey nitelediğimiz ismin sıfat tûmcesinde özne pozisyonunda olması gerektiğidir. Başka bir deyişle, sıfat tûmcelerinde kısaltma yapabilmek için sıfat tûmcesinin **subject-focused** olması gerekir. Kısaltma yaparken sıfat tûmcesinin nasıl bir yapıda olduğu dikkate alınmalıdır. Çünkü **etken** (active) yapılar farklı, **edilgen** (passive) yapılar farklı, "to be" fiili farklı ve "modal" yapıları ile farklı şekillerde kısaltma yapılır. Şimdi bu kısaltmaları detayları ile inceleyelim:

a) Active Voice (Aktif kısaltma): (V_{ing})

Sıfat tûmcesinde yer alan fiil etken çatılı (active) bir fiil ise zamanı ne olursa olsun V_{ing} halinde kısaltılabilir.

e.g. Those who longed for such an opportunity for a long time got what they wanted.

Those longing for such an opportunity for a long time got what they wanted.

– Uzun süredir böyle bir fırsat bekleyenler istediklerini elde ettiler.

The next step which follows submitting the application form is to wait for the board's decision.

The next step following submitting the application form is to wait for the board's decision.

– Başvuru formunun teslimini izleyen sonraki aşama yönetim kurulunu kararını beklemektir.

Eğer **Non-Defining** bir yapıda (virgül varsa) kısaltma yapılıyorsa kısaltılan sıfat tûmcesi normal yerinde kalabileceği gibi nitelediği ismin önüne de getirilebilir.

e.g. The new generations, who ignore environmental problems, will destroy their own future.

The new generations, ignoring environmental problems, will destroy their own future

Ignoring environmental problems, the new generations will destroy their own future.

– Çevresel problemlere aldırmayan yeni nesiller kendi geleceklerini yok edecekler.

¹ "whom" yapısının bu kullanım dışında kendisinden sonra fiili ya da yardımcı fiil getirilmesi yani özne pozisyonunda kullanılması söz konusu değildir. Bir başka deyişle, bu kullanım dışında "whom" yapısı her zaman nesne pozisyonunda kullanılır yani kendisinden sonra başka bir özne alır.

b) Passive Voice (Pasif kısaltma): (V₃ / Being V₃)

Sıfat tümcesinde yer alan fiil edilgen çatılı bir fiil ise Present Simple/Past Simple/Present Perfect ve Past Perfect yapılarında “V₃”; Present Progressive ve Past Progressive yapılarda ise “Being V₃” kısaltmaları kullanılır.

e.g. The money which was stolen from the bank the previous day was found by some officials on the outskirts of the town.

The money stolen from the bank the previous day was found by some officials on the outskirts of the town.

– Önceki gün bankadan çalınan para şehrin dışında bazı görevlilerce bulundu.

The patient who is being examined by the doctor at the moment looks as if she will pass away shortly.

The patient being examined by the doctor at the moment looks as if she will pass away shortly.

– Doktorun şimdi muayane ettiği hasta sanki yakında ölecek gibi görünüyor.

c) Be + Adjective Phrase (Be + sıfat):

Sıfat tümcesinde “to be” fiilinden sonra bir **sıfat** ya da **sıfat öbeği** kullanılmışsa *relative word* ve ‘to be’ fiili atılarak sıfat tümcesi kısaltılabilir.

e.g. The person who is responsible for the abuse of the company sources should be penalized.

The person responsible for the abuse of the company sources should be penalized.

– Şirket kaynaklarının kötüye kullanılmasından sorumlu olan kişi cezalandırılmalı.

I need a box which is big enough to hold all these items.

I need a box big enough to hold all these items.

– Bütün bu eşyaları alabilecek büyüklükte bir kutuya ihtiyacım var.

d) Be + Prepositional Phrase (Be + edat):

Sıfat tümcesinde ‘to be’ fiilinden sonra bir **preposition** ya da **preposition öbeği** kullanılmışsa *relative word* ve ‘to be’ fiili atılarak sıfat tümcesi kısaltılabilir.

e.g. The people who were along the both sides of the road were watching the parade.

The people along the both sides of the road were watching the parade.

– Yolun her iki tarafındaki insanlar geçit törenini izliyorlardı.

The man who is at the door says insistently that he wants to see you.

The man at the door says insistently that he wants to see you.

– Kapıdaki adam ısrarla sizi görmek istediğini söylüyor.

e) To + Infinitive:

Eğer sıfat tümcesiyle niteleyeceğimiz isim kendinden önce “the first, the second, the last, the next, v.b.” sıra sayı sıfatları; teklik bildiren ‘the only’ sıfatı; veya *superlative* yapılar (the best..., the most..., v.b.) alıyorsa kısaltma yaparken “to + infinitive” yapısı kullanılır.

e.g. The first person who landed on the moon was Neil Armstrong.

The first person to land on the moon was Neil Armstrong.

– Aya ayak basan ilk kişi Neil Armstrong idi.

ADJECTIVE CLAUSES

Madam Curie is **the only** woman scientist who won the Nobel Prize twice.

Madam Curie is **the only** woman scientist to win the Nobel Prize twice.

– Madam Curie Nobel Ödülü'nü iki kez kazanan tek kadın bilim adamıdır.

She was **the oldest** person who underwent a heart transplant operation.

She was **the oldest** person to undergo a heart transplant operation.

– Kalp nakli operasyonu geçiren en yaşlı kişi o idi.

Sıfat tümcesinin yüklemi **edilgen** bir yapıdaysa kısaltma yapılırken “**to be V₃**” kullanılabilir. Ayrıca, “**to be**” yapısı atılarak sadece “**V₃**” kullanımı da mümkündür.

e.g. He is **the first** man who was chosen as the representative of the women.

He is **the first** man to be chosen as the representative of the women.

He is **the first** man chosen as the representative of the women.

– Kadınların temsilcisi olarak seçilen ilk erkek o.

“**To + Infinitive**” yapısını **modal** içeren sıfat tümcelerinin kısaltmasında da kullanırız. Etken yapılar için ‘**to + infinitive**’; **edilgen** yapılar için ise ‘**to be V₃**’ kullanılır. Ama, yukarıdaki edilgen örneklerin aksine eğer passive bir modal yapısının kısaltması söz konusu ise ‘**to be**’ yapısı atılamaz. Ayrıca, ‘**may**’ ve benzeri şekilde düşük ihtimal bildiren modalları kısaltırken anlamda bir değişiklik olmaması için genellikle “**likely/possible/probable + to + infinitive**” gibi bir yapı tercih edilir.

e.g. I have a lot of responsibilities which I will fulfill.

I have a lot of responsibilities to fulfill.

– Yerine getireceğim birçok sorumluluğum var.

There are many things that must be done in the process of teaching how to write an essay.

There are many things to be done in the process of teaching how to write an essay.

– Deneme yazmayı öğretme sürecinde yapılması gereken birçok şey var.

The new declaration which may be released the following day will arouse a new dispute among public.

The new declaration likely to be released the following day aroused some curiosity among public.

– Önümüzdeki gün açıklanması muhtemel olan yeni deklarasyon halk arasında yeni bir tartışma çıkaracak.

f) Appositive Phrase (Açıklayıcı):

Non-Defining sıfat tümcelerinde kullanılan “**to be**” fiili ve *relative word*’un atılmasıyla oluşturulan **Appositive Phrase** bir isme açıklık kazandırmak için isimden sonra ya da önce kullanılan isim ya da zamir grubudur.

e.g. İsmet İnönü, who was the second President of Turkey, was a contemporary of Atatürk’s.

İsmet İnönü, the second President of Turkey, was a contemporary of Atatürk’s.

The second President of Turkey, İsmet İnönü was a contemporary of Atatürk’s.

– Türkiye’nin ikinci Cumhurbaşkanı olan İsmet İnönü Atatürk’ün bir çağdaşıydı.

The Middle East Technical University, which was founded in 1956, is an English-medium university.

The Middle East Technical University, founded in 1956, is an English-medium university.

Founded in 1956, The Middle East Technical University is an English-medium university.

– 1956’da kurulan ODTÜ eğitim dili İngilizce olan bir üniversitedir.

Jason, who is brilliant at modern sciences, is also good at playing the piano.

Jason, brilliant at modern sciences, is also good at playing the piano.

Brilliant at modern sciences, Jason is also good at playing the piano.

– Modern bilimlerde çok iyi olan Jason aynı zamanda piyana çalmada da iyidir.

► STRATEJİ ◀

Herhangi bir cümlede boşluktan önce isim varsa, ancak seçeneklerde “**who, which, that...**” gibi yapılar verilmemişse ve “**Ving, To Vo, having V₃, V₃**” gibi fiil çekimlemeleri mevcutsa, diğer bir deyişle isimden fiile geçiş varsa öncelikle “bu soru **adjective clause kısaltmasıdır**” yorumunu yapabiliriz. Bu durumda cümlede başka bir ana fiil zaten mevcuttur.

Adjective clause kısaltması olduğuna kanaat getirdiğiniz anda seçeneklerde **Ving / V₃-Being V₃** yapılarına gidiniz. Eğer anlam aktifse : **Ving**, eğer anlam pasifse **V₃-Being V₃** yapıları doğru olacaktır.

The method _____ will be effective.

- a) using
- b) used ✓**
- c) having been used
- d) to be used
- e) to use

Yukarıdaki örnekte boşluktan önce bir isim mevcuttur ve yapı aslında “**the method which/that...**” şeklinde devam edebilir. Ancak seçeneklerde fiil çekimlemeleri mevcuttur. Bu soru bir **Adjective clause kısaltma** sorusudur. Doğru yanıtlar **Ving / V₃-Being V₃** yapıları olabilir. Bu nedenle, diğer seçenekleri (c,d,e) öncelikle eleyiniz. Anlam pasif (edilgen) olduğu için ise (nesne boşluğun solunda) doğru yanıt “**used**” olmalıdır.

The man _____ a newspaper is my father.

- a) reading ✓**
- b) read
- c) having read
- d) to read
- e) being read

Yukarıdaki örnekte boşluktan önce bir isim mevcuttur ve yapı aslında “**the man who/that...**” şeklinde devam edebilir. Ancak seçeneklerde fiil çekimlemeleri mevcuttur. Bu soru bir **Adjective clause kısaltma** sorusudur. Doğru yanıtlar **Ving / V₃-Being V₃** yapıları olabilir. Bu nedenle, diğer seçenekleri (c,d,e) eleyiniz. Anlam aktif olduğu için ise (nesne boşluğun sağında) doğru yanıt “**reading**” olmalıdır.

► STRATEJİ ◀

Ayrıca **superlative** yapılardan sonra gelen **To Vo / To be V₃ (V₃)** yapıları da **adjective clause kısaltmalarıdır**.

He is the first man **To STEP** on the moon.

These are the most valuable documents **TO BE RESCUED** in case of fire.

► STRATEJİ ◀

“Adjective Clause kısaltma” yapılarını aşağıdaki gibi özetleyebiliriz:

Noun + <u>V_{ing}</u>	: aktif kısaltma
Noun + <u>V₃</u> / <u>Being V₃</u>	: pasif kısaltma
Superlative + <u>To V₀</u>	: aktif kısaltma
Superlative + <u>To be V₃</u>	: pasif kısaltma
Noun + <u>adj</u>	: kısaltma
Noun + <u>prep</u>	: kısaltma

e.g There are still some people helping poor people.

*Boşluğun öncesinde bir isim var ise ve bu ismin öncesinde de bir fiil var ise dikkatli olunuz. Bu durumda “**verb + object + To V₀**” kuralımızı uygulamanız gerekir.

e.g Those men persuaded some people to vote for their party.

ÖRNEK SORU: 2006 YDS

The number of foreign students ---- at Canadian universities ---- fast over the last decade.

- A) having studied / had been increasing
- B) studying / has been increasing
- C) to study / was increasing
- D) to have studied / had increased
- E) to be studying / is increasing

► STRATEJİ ◀

Soruda birinci boşluktan önce “**students**” ismi bulunmaktadır ve bu ifade “**who... / that... / whose...**” şeklinde açıklanabilecek, nitelenebilecek bir isimdir; ancak seçeneklerde bu yapılar değil fiil çekimlemeleri mevcuttur. Diğer bir deyişle doğrudan isimden fiile geçiş yapılmaktadır. Bu tür durumlarda seçeneklerde **Ving** ve **V3** yapılarına öncelik verilmelidir. “**Okuyan öğrenciler...**” çevirisi ile anlam aktif olduğu için doğru yanıt **Ving** çekimlemesinin olduğu B seçeneğidir. Ayrıca, tense bilginizle de soruyu kolaylıkla yapabilirsiniz. Cümlemin sonunda “**son 10 yıldır**” anlamı veren “**over the last decade**” zaman ifadesi “**have / has V3- been Ving**” yapılarını gerektirmektedir. Bu nedenlerle doğru yanıt **B** seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:

In calculators, calculations ---- entirely with integers yield exact results as long as the numbers ---- too big for the space allotted.

- A) doing / were not
- B) having done / have not been
- C) to have been done / would not have been
- D) done / are not
- E) to be done / will not be

► STRATEJİ ◀

Soruda ilk boşluktan önce bir isim bulunmaktadır ve bu ifade “**which / that...**” şeklinde devam ettirilebilir. Ancak seçeneklerde fiil çekimlemeleri mevcuttur. Bu nedenle öncelikle “**adjective clause kısaltması**” kuralları düşünülmelidir ve öncelikle “**V_{ing} / V₃ / Being V₃**” yapıları tercih edilmelidir. Bu nedenle B, C ve E seçenekleri elenmelidir. Cümlede “**yapılan hesaplamalar**” şeklinde edilgen bir anlam söz konusu olduğu için de “**noun + V₃**” kuralımız gereğince doğru yanıt **D** seçeneğidir.

► STRATEJİ ◀

“**Adjective Clause**” yapılarında “**preposition**” kullanımlarını daha iyi anlamak için aşağıdaki bilgilerden de faydalanabilirsiniz.

İngilizce’de edatlar Yer ve zaman ifadeleri ile birlikte kullanıldığı gibi bazı sıfatlar, filler ve isimler ile de birlikte kullanılabilirler. Bu nedenle “**in which/ for which/ to whose**” gibi yapılar ortaya çıkmaktadır. Çünkü bu edatlar tanımlanan yer ya da zamana ait olabileceği gibi boşluğun devamındaki isim, sıfat ya da file ait olan edat da olabilir.

Edatların kullanıldığı yerleri aşağıdaki şekilde özetleyebiliriz:

- 1. Yer : in Turkey, at the bus stop, on the moon vs.
- 2. Zaman : in 1960, at 8 o'clock, on Sunday , during the war
- 3. Verb + prep : insist on, accuse of, blame for
- 4. Adj + prep : responsible for, good at
- 5. Noun + prep : access to, interest in

► STRATEJİ ◀

“**Adjective Clause**” sorularında bazen seçenekler aşağıdaki gibi verilir ve bu soru “**adjective clause**” bilginizin yanısıra edat bilginizin de ölçüldüğü bir soru haline gelir.

- A) in which
- B) at whose
- C) on whom
- D) to which
- E) during which

Bu tür sorularda eğer boşluğun öncesinde yer ya da zaman ifadesi mevcutsa, neyi niteliyorsanız onun edatını kullanmanız gerekmektedir. Ya da boşluktan sonraki fiil, sıfat, isim yapılarının da birlikte kullanıldıkları edatlara dikkat etmeniz gerekmektedir. Kısaca, edatı seçerken boşluktan önceki yer ya da zamanın edatını ya da boşluktan sonraki fiil, sıfat ya da ismin edatını bulmalıyız.

► STRATEJİ ◀

Aşağıdaki örneklerde normal kullanımların ve edatlı kullanımların çeşitli varyasyonlarını görebilirsiniz.

I will never forget the day when I met her.
I will never forget the day on which I met her.
I will never forget the day which I met her on.

I will never forget the bus stop where I met her.
I will never forget the bus stop at which I met her.
I will never forget the bus stop which I met her at.

This is the factory for which I am responsible.
This is the factory which I am responsible for.

Yukarıdaki son örnek için “**for which**” yapısı da seçeneklerde verilebilir ve bu edat boşluğun devamındaki “**responsible**” sıfatına ait olan edattır.

► STRATEJİ ◀

Herhangi bir adjective clause sorusunda boşluğun devamında tam bir cümle mevcutsa ve yer niteleniyorsa “**where**”, zaman niteleniyorsa “**when**”, “**the reason**” sözcüğü niteleniyorsa “**why**” yapılarını kullanınız; bu yapılar verilmemişse uygun bir “**prep + which**” yapısını tercih ediniz.

ÖRNEK SORU:

The most devastating human impact on environments can be seen on islands ---- settlers have introduced new animals and plants.

- A) which
- B) to whom
- C) what
- D) to which
- E) whom

► STRATEJİ ◀

Soruda boşluktan öncesinde bir yer ismi mevcuttur ve boşluktan sonra da tam bir cümle bulunmaktadır. Eğer boşluktan önce bir yer niteliyorsanız ve boşluğun devamında da bir cümle mevcutsa, seçeneklerde **“where”** yapısına öncelik veriniz; ancak bu soruda seçeneklerde **“where”** yapısı verilmemiştir; bu nedenle ilk olarak **“where : prep + which”** mantığı ile **“prep + which”** aranmalıdır. Bu nedenle **“to which”** yapısının verildiği **D** seçeneği doğru yanıttır. A seçeneğindeki **“which”** yapısından sonra tam bir cümle gelmez.

ÖRNEK SORU:

Scientists recently completed the largest-ever astronomical survey of the sky, during ---- they retained images that are expected to help them understand the origins of galaxies.

- A) whose
- B) that
- C) when
- D) whom
- E) which

► STRATEJİ ◀

Soruda boşluktan önce **“during”** edatı bulunmaktadır. Edattan sonra gelmeyen yapıların bulunduğu B ve C seçenekleri elenebilir. A seçeneğindeki yapı **“whose + noun”** şeklinde olmalıdır. D ve E seçeneklerinde kalındığında ise nitelenen ifade insan olmadığı için **“which”** yapısının bulunduğu **E** seçeneği doğru yanıttır. **“During which”** yapısı **“when”** yapısı ile aynı anlamı vermektedir.

ADJECTIVE CLAUSES

► STRATEJİ ◀

“**Adjective clause**” sorularında doğru yanıtı daha hızlı ulaşmamızı sağlayabilecek bazı özel ifadeler:

The spot / the stage / the point **where**....

Situation / condition / society **in which**...

The process / the method / the procedure **by which**...

The way **by which / in which**...

ÖRNEK SORU:

Photosynthesis is the process ---- green plants manufacture carbohydrates, using the energy of sunlight.

- A) as when
- B) on which
- C) where
- D) by which
- E) since

► STRATEJİ ◀

Boşluktan önce “**süreç**” anlamı veren “**the process**” ifadesi bulunmaktadır. Bu ifade yukarıda verilen özel yapılar arasındadır ve devamında “**by which**” gerektirmektedir. “**By**” edatının kullanılmasının sebebi ise bu edatın “**aracılığıyla, vasıtasıyla**” anlamı vermesidir (by the process); bu nedenle doğru yanıt **D** seçeneğidir.

WHEREBY = BY MEANS OF WHICH + SVO : (...ARACILIĞIYLA / YARDIMIYLA)

“**Whereby**” yapısı da öncesindeki ismi niteleyerek bir sıfat cümlecığı oluşturabilir. Bu yapının devamı mutlaka tam cümlecik olmalıdır.

e.g. The thieves made a plan **whereby / by means of which** they might escape.

-Hırsızlar, yardımıyla kaçabilecekleri bir plan hazırladılar.

ADJECTIVE CLAUSE (Sıfat Cümlecikleri) Konu Özeti

Yukarıda ayrıntılı olarak incelediğimiz tüm formülleri tekrarlayalım:

Eğer boşluğun öncesinde **insan ya da insan dışı şeyler** niteleniyorsa:

1. _____ y.fiil / fiil

who which

2. _____ özne (nesne eksik)

whom which

***Öncelikle bu yapılara gitmelisiniz.** Eğer bu yapılar mevcut değilse ve soru kökünde virgül de yoksa yedek yapı olan **“that”** yapısı da kullanılır.

3. _____ noun

↓
whose adj + noun

Eğer boşluğun öncesinde **yer** niteleniyorsa:

Yer _____

4. _____

which + SV/VO

whose + noun

where + SVO

“which” ile **“where”** arasında kalırsanız:

A) which + SV / VO

özne ya da nesne eksik olmalı

B) where + SVO

tam cümle olmalı

“which” ile **“prep+ which”** arasında kalırsanız

A) which + SV / VO

özne ya da nesne eksik olmalı

B) prep + which + SVO

tam cümle olmalı

ADJECTIVE CLAUSES

ÖRNEK SORU:

Geometry is usually divided into pure geometry, which roughly embraces the plane and solid geometry dealt with by Euclid, and analytical or coordinate geometry, ---- problems are solved using algebraic methods.

- A) in that
- B) in which
- C) by whom
- D) which
- E) whichever

► STRATEJİ ◀

Boşluktan önce tanımlanması gereken “**analytical or coordinate geometry**” ismi bulunmaktadır. Boşluğun devamında ise tam bir cümle bulunmaktadır. A seçeneğindeki “**bakımından, açısından**” anlamına gelen “**in that**” bir bağlaçtır ve “**adjective clause**” oluşturmaktadır. E seçeneğindeki “**whichever**” yapısının da “**adjective clause**” dizilimleri ile alakası yoktur. Bu nedenle A ve E seçenekleri elenmelidir. C seçeneğindeki “**by whom**” ifadesi de **insan** nitelenmediği için elenebilir. D seçeneğindeki “**which**” yapısının doğru yanıt olması için boşluğun devamında özne veya nesnenin eksik olması gerekmektedir; boşluğun devamı tam cümle olduğu için bu seçenek de elenmelidir. Devamında tam cümle alan tek **adjective clause** dizilimi “**in which**” yapısıdır. Bu nedenle “**in which**” yapısı “**in analytical geometry...**” ifadesine ait olan edat olduğu için doğru dizilimi vermektedir ve doğru yanıt **B** seçeneğidir.

5. Eğer boşluğun öncesinde **zaman** niteleniyorsa:

Zaman _____
_____ **when** _____ SVO
_____ **which** _____ SV/VO
when : prep + which

6. the reason **why** _____ SVO
Which / that **SV/VO**

7. **PREP + WHICH**
WHOM
WHOSE + NOUN

*boşluktan önce “**some, many, half...**” gibi miktar kelimeleri varsa “**of..**” ile başlayan “**of which, of whom**” gibi yapıları tercih ediniz.

8. **KISALTMALAR** : NOUN + Ving **aktif**
: NOUN + V3 / Being V3 **pasif**

Yukarıda ayrıntılarıyla anlattığımız konuyu aşağıdaki tablo yardımıyla da çalışabilirsiniz:

	Ozne'ye ihtiyaç varsa	Nesne'ye ihtiyaç varsa	Prep'ten sonra
İnsan	who that	who whom that	whom
İnsan dışı	which that	which that	which *whose + noun

	Tam cümle	Tam cümle değilse (Özne'ye ya da nesneye ihtiyaç varsa)
Yer	Where Prep + which	which that
Zaman	When Prep + which	which that
The reason	Why For which	which that

* “Whose” yapısı hem insanları hem de insan dışı şeyleri nitelerken aittik varsa kullanılabilir.

Sıfat Cümlecğinde Miktar İfadeleri:

Sıfat cümlecği bir miktar ifadesi ile yapılacaksa mutlaka “of” edatı kullanılır. Bu yüzden önüne “prep” alabilen “whom”, “whose”, ve “which” yapılarından biri ile yapılabilir.

The students, some of whom are lazy, will fail the test.

of whom some

The questions, most of which are difficult, requires lots of time to answer.

of which most

The boys, two of whose fathers are teacher, are my friends.

of whose fathers two

► STRATEJİ ◀

- a) Miktar ifadesi + of + whom / which / whose + noun
- b) of + whom / which / whose + noun + miktar ifadesi